კვირა, 1918 წ. მაისის 19 № 88
წელიწადი მეორე

კვირა, 1918 წ. მაისის 19 № 88
ფასი 20 კაპ.

ჩვენი ქვეყანა

28
ეროვნული ბიბლიოთეკა

რედაქცია.

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილში აღნიშნ..ლ უნდა იყოს ავტორის ვინაობა და მისამართი. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქცია არ ინახავს და მის შესახებ არავითარ მიწერ-მოწერას არ კისრულობს.

რედაქცია ღიაა: დილის 8—2 საათამდე და საღამოს 6—7 საათამდე.

კანტორა.

გაზეთის ფასი: ერთი წლით 50 მან. 6 თვით 27 მან. 3 თვით 13 მან. 50 კაპ. ერთი თვით (მხოლოდ ქუთაისში) 4 მან. 50 კაპ. განცხადების ფასი: სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 50 კ., უკანასკნელზე 40 კ. ქალაქ გარედან მიღებული განცხადება ღირს ერთი ორად. სამგლოვიარო განცხადება: თითოჯერ არა უმეტეს სამი გამომცხადებისა 1 საათამდე 8 მ., 1 საათს შემდეგ 10 მან.

კანტორა ღიაა: დილის 8—2 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: ქუთაისი, თბილისის ქ., ფიჩხაძის ს. ფოსტის ადრესი: Кутаись, поч, ящикъ № 39. ტელეფონი № 76.

სულითა და გულით დიდ მადლობას ვსწირავთ მათ ყოვლად მაღალ უსამღვდელოესობას ქუთათელ მიტროპოლიტს ანტონის იმ დავალებისა და პატივისცემისათვის რომელიც მათმა მეუფებამ გამოიჩინა განსვენებული ჩვენი ძმის პოლკოვნიკი

ივ. ბალანჩივაძის

დაკრძალვაზე და ქუთაისიდან ფეხით ბანოჯის ეკლესიამდის მიასვენა ცხედარი. აგრეთვე მადლობას ვსწირავთ იმ პირთ რომელთაც დეპეშებით თუ პირადათ გაიზიარეს ჩვენი მწუხარება და გვანუგეშეს. ჭირისუფალნი განსვენებულისა ბალანჩივაძეები.

პროვინციელ ხელისმომწერთა საყურადღებოთ.

გაზ. „ჩვენი ქვეყნის“ კანტორა უკანასკნელად აფრთხილებს ხელის მომწერთ, რომელთაც ვადა გაუთავდა ან უთავდება დროზე შემოიტანონ ხვედრი ფული, წინააღმდეგ შემთხვევაში კანტორა იძულებულ იქნება შესწყვიტოს გაზეთის გზავნა.

ქუთაისის კომერციული სასწავლებელი

აცხადებს, რომ მისაღები გამოცდა მხოლოდ უნცროს მოსამზადებელ კლასში დანიშნულია 23, 24 და 25 მაისს (ახალი სტილით). გამოცდის დასაწყისი—დილის 9 საათი. 3—3

საჯარო ვაჭრობა.

ქალაქის სასურსათო კომიტეტის გამგეობა საყოველთაოდ აცხადებს, რომ კვირას, 13 მაისს, (ახალი სტილით), დილის 10 საათზე, ამავე გამგეობის დარბაზში გაიმართება საჯარო ვაჭრობა ახალციხიდან მიღებულ ქართოფილზე.

3—3

ქალაქის სასურსათო გამგეობა.

ეროვნულ ფრონტს არღვევენ.

„რუსეთის სოციალ დემოკრატიული პარტიის“ გაზეთები—„ერთობა“ და „სოციალ-დემოკრატი“—სამშობლოს დაცვის მიმართ დამღუპველ პოლიტიკას აწარმოებენ (იხ., მაგალითად, ხსენებული გაზეთების 17 მაისის ნუმრები).

ერთი მხრით, ეს გასაკვირალიც არ არის, ვინაიდან ჩვენი სოციალ-დემოკრატია „რუსეთის“ სოციალ-დემოკრატიის ნაწილად აღიარებს თავს და მაშასადამე რუსეთის მთლიანობის დარღვევას ძნელად შეურიგდება.

მეორე მხრით, ჩვენი სოციალ-დემოკრატია ორჭოფ მდგომარეობაში ჩავარდნილი, ვინაიდან იძულებულია გარეშე ძალთა ზეგავლენით ამიერკავკასიის დამოუკიდებლობაც დაიცვას.

„რუსეთის სოციალ-დემოკრატია„ ამიერკავკასიის დამოუკიდებლობის როლში! რასაკვირველია, ეს—ისტორიული შეცთომა, უცნაური გაუგებრობაა!

მაგრამ ამ მიკიბულ-მოკიბულმა გზამ და ორჭოფობამ ვაი თუ კლდეზე გადაგვჩეხოს!

საფრანგეთში რომ გაზეთმა იმგვარი ანტიეროვნული და თავდაცვის უარმყოფელი წერილი დაბეჭდოს, როგორიც ჩვენი სოციალ-დემოკრატიის გაზეთებში თითქმის ყოველ დღე იბეჭდება, გაზეთს იმწამსვე ბოლოს მოუღებენ!

აი რასა სწერენ ხსენებული გაზეთები: მდიდარ, შეძლებულ ვაჭარ-მრეწველთა, დიდ მემამულეებს, აფიცრების ერთს ნაწილსა და ნაციონალისტურ ინტელიგენციას ოსმალთა შემოსევა უხარიათ, ვინაიდან მდიდრები შეირჩენენ თავის უპირატესობათ, მემამულეები მიწებს, აფიცრები კვლავ დაიმონებენ ჯარის კაცებსა და ინტელიგენტები ფაშობას მიიღებენო! როდესაც სამშობლო განსაცდელშია, მთავრობის ოფიციოზური გაზეთების ამგვარი უსირცხვილო დემაგოგია შეუწყნარებელია!

მდაბალი ალღო გონებას აბნელებს, გრძნობას აუკეთურებს და გულს აბოროტებს!

ჩვენს სოციალ-დემოკრატიას ჰგონია, თითქო ადამიანის მოქმედებას მხოლოდ მდაბალი ალღო განაგებს, და ამ მეწვრილმანურს ზნეობრივ შეხედულობას ვერ გაშორებია!

მაგრამ, თუ კაცი—მგელია და მგლის მადისა და ზრახვათა მეტი ადამიანური სიკეთე არ აბადია, რითღა სურსთ განახორციელონ სოციალიზმი?!

მაგრამ რას ვამბობ?! განა სოციალისტურია ის „ჰკა მაგას“ ქადაგება, ის აღვირახსნილი დემაგოგია, ძმათა ერთმანეთზე მიმსიანებელი და გადამკიდებელი პოლიტიკა, რომელსაც სოციალისტები სიტყვით: და კალმით აწარმოებენ?! სიტყვით თქო, ვამბობ, ვინაიდან სეიმის წევრმა რაჭაში ხალხს ამ სიტყვებით მიჰმართა; ამხანაგებო და მოქალაქენო! ორი მტერი გვყავს; ერთი—ოსმალონი, მეორე კი შინაურნი, რომელთაც ოსმალთა შემოსევა უხარიათ; არ გაახაროთ შინაური მტერი და წინააღუდგით ოსმალთა შემოსევასო“.

როგორ უნდა გაიგო ხალხს სეიმის წევრის ეს სიტყვები? ცხადია, ასე: შინ[illegible] სამშობლოს, თვარა ოსმალოს რომ თავ[illegible] შინაური მტერი ხომ ჩემ ოჯახს აიკლებ[illegible]

დიახ! ამგვარი [illegible] სამშობლოს წინაშე!

წინეთ სოციალისტები ასე [illegible] პროლეტარს სამშობლო არ აქვსო. [illegible] კი კეხი უკუღმა მოაბრუნეს და გაიძახიან: მდიდრებს სამშობლო სძულთო! აზროვნობის ამაზე მეტი გადაბრუნება და გადაგვარება შეიძლება?!

მაგრამ, სოციალ-დემოკრატებო და სხვა სოციალისტებო! კეთილინებეთ და გვითხარით: რისთვის იცავენ სამშობლოს საფრანგეთისა და ინგლისის მდიდრები? როგორ? ამიერ-კავკასია უფრო დემოკრატიულია, ვიდრე ის ქვეყნები? საყოველთაო არჩევნები, პიროვნების თავისუფლება, ხალხის სუვერენიტეტი და ადგილობრივი თვითმართველობა აკლიათ თუ?! მაშ რატომ არ შესჭამა დემოკრატიამ იქ მდიდრები?!

ცხადია, თქვენ ამ კითხვებზე პასუხს ვერ მომცემთ, ვინაიდან თქვენი თვალთახედვა მეტად ვიწროა, სინამდვილეს ნათლად ვერ ხედავთ!

მაშ მოისმინეთ!

რისთვის უყვარს სამშობლო კაცს? მარტო სიმდიდრის მოპოებისთვის კი არა, არამედ უმთავრესად მიტომ, რომ ის ეროვნული ორგანიზმის ერთერთი წევრია.

ავიღოთ მაგალითი ფიზიოლოგიიდან, როდესაც კაცის სხეულს დამასნეულებელი ბაქტერიები შემოესევიან, ჩვენი სისხლის აუარებელი თეთრი ბურთულა მიესევა მათ და სხეულის დაცვას სხვერპლად ეწირება.

აი მეორე მაგალითი, ოჯახი— ორგანიზმია. როდესაც დედას შვილსა სტაცებენ, იგი შვილის დასაცავად თავსა სწირავს.

როდესაც ჯოგს მტერი თავს დაეცემა, ჯოგის თვითეული წევრი მზად არის ჯოგის დაცვას თავი შესწიროს.

ორგანიზმის თავდაცვას მისი ნაწილი სხვერპლად ეწირება. ეს ზოგადი ბიოლოგიური და სოციალური კანონია!

სხვათა შორის კარლ კაუტსკისაც აქვს ამის შესახებ ერთი შვენიერი წერილი. სამწუხაროდ, ჩვენი სოციალ-დემოკრატები თავის მამამთავარს კარგად ვერ იცნობენ!

მაშ რისთვის იცავს კაცი სამშობლოს? არა მარტო პირადის, მეწვრილმანური სარგებლობისათვის, არამედ უმთავრესად მიტომ, რომ იგი—მამულიშვილია, ეროვნული ორგანიზმის ერთერთი წევრია და მაშასადამე თავს—სამშობლო ურჩევნია!

ჩვენს სოციალ-დემოკრატებს კი, პირიქით, ჰგონიათ: მიწისმუშას თუ მიწას მივსცემთ, სამშობლოს დაიცავს და, მემამულეს თუ მიწას ჩამოვართმევთ, სამშობლოს უღალატებსო! მაგრამ რა უნდა [illegible] იმდენი, რომ [illegible] ან [illegible] და დიდ მემამულეს იმდენი, რომ სამშობლოსადმი სიყვარული ერთბაშად გულიდან ამოიჭრას?!

დიახ! სოციალ-დემოკრატიული ლოზუნგები მეტად ვიწრო, მეწვრილმანურისა და მდაბალი ალღოს გარშემო ტრიალობს და ეს ლოზუნგები [illegible] სამშობლოს დაცვისათვის ვე[illegible] წააქეზებენ [illegible]

[illegible] ვიწრო, მეწვრილმანური თალი [illegible] მხრითაც კი არ არის მართებული. [illegible]-დემოკრატების თვალთახედვა. [illegible] ოსმალო [illegible] მემამულეს? [illegible] რავს მიწას, [illegible] ხომ ის [illegible] დაბეგრებულება [illegible]! რას მისცემს [illegible] მალო შეძლებულ [illegible]? მხოლოდ კონტრებას! რას მის[illegible] ველ აფიცერს?—მხო[illegible] ოსმალო ქარ[illegible] დამცირებას. რას მისცემს ოსმალო [illegible] ინტელიგენტს? სულიერ სიკვ[illegible]!

მაშ დიდი მემამულე, მ[illegible] ვაჭარი, აფიცერი და ინტელიგენტი [illegible] სამშობლოს უმთავრესად მიტომ [illegible], რომ შვილნი არიან სამშობლოს[illegible] და, მეორე, თვითეული მათგანისათვის [illegible] თავისუფალი და დამოუკიდებელი სამშობლო—მისი სულიერისა და ქონებრივ[illegible] განვითარებისა და ამაღლების ერთადერთი აუცილებელი პირობაა!

დიახ! სოციალ-დემოკრატიას მეწვრილმანური თვალთახედვა—ეროვნულ ფრონტს არღვევს და სამშობლოს დაცვის საქმეს ხელს უშლის!

შორს მეწვრილმანობა! საჭიროა ეროვნული აღფრთოვანება და მდაბალს, მეწვრილმანურს, პირად სარგებლობაზე დამყარებული ლოზუნგებს შეცვლა მაღალის, კეთილშობილის, ზეაღმტაცი ლოზუნგებით! და ეს ლოზუნგი არა მეწვრილმანური ანგარიში, არამედ სამშობლოს იდეა არის!

მაშ ყველა ერთად,—მიწის მუშა და მემამულე, ღარიბი და მდიდარი, არა ინტელიგენტი და ინტელიგენტი, უბრალო ჯარისკაცი და აფიცერი,—ამ იდეის გარშემო უნდა შეკრბეს და დაიცვას სამშობლო!

ვასილ წერეთელი.

სომხური პრესა.

„ნელის, მაგრამ სწორი ნაბიჯებით უახლოვდება გერმანეთი ამიერ-კავკასიის ჩრდილოეთიდან, საიდანაც ერთხელ მოვიდა რუსეთი და განმტკიცდა სამხრეთში,—ამიერ-კავკასიაში“.

ასეთი სიტყვებით იწყებს სომხის ორგანო „სოციალისტური“ გაზეთი „ჰორიზონი“. „დაშნაკციუტუნთა“ ორგანო აღფრთოვანებაში მოდის იმ იმედით რომ გერმანეთი ამიერ-კავკასიის ერებზე გაბატონდება და წესიერებას დაამყარებს. გაზეთი სწერს:—

„უეჭველია, რომ ამიერ-კავკასია გერმანეთს სამსახურს გაუწევს სპარსეთ ოსმალეთის ფრონტების მიმოსვლის საქმეში, რომ ინგლისს შეებრძოლოს. მას ესაჭიროება ჩვენი რკინის გზის ხაზი. გერმანეთი აღადგენს წესიერ მიმოსვლას, რაც ვერ მოახერხა **ამიერ-კავკასიის საბრალო მთავრობამ.**

სპარსეთ-ოსმალეთის ფრონტისათვის ამიერ-კავკასია შეიქმნება მახლობელ ზურგათ, რასაც გერმანია თავის სურვილებისამებრ გამოიყენებს. **იგი აღადგენს მშვიდობიანობას და წესიერებას.** უზრუნველ ჰყოფს **მიწის დამუშავებისა** და **ტრანსპორტის მოწესრიგების საქმეს** ე. ი. გააკეთებს **იმას** რაც **ამიერ-კავკასიის** სუსტი **მთავრობის** ძალას **აღემატებოდა.**

ყველა ამას გააკეთებს გერმანეთი ან და ბრძანებს გაკეთდეს თავის პოლიტიკური და სამხედრო საქმეების აუცილებლობისათვის. და ყველაფერი ეს სიკეთეთ მოევლინება ამიერ-კავკასიის მცხოვრებთ, განსაკუთრებით იმ ნაწილს რომელიც შეეთვისა მშვიდობიან ცხოვრებას“...

აი რას ამბობს სომხის დაშნაკელთა პარტიის ორგანო, იმ პარტიის ორგანო, რომელიც დიდ ძალას წარმოადგენს მთავრობის შემადგენლობაში.

უეჭველია ასე ფიქრობენ და მსჯელობენ თვით ის წარმომადგენლები ხსენებული პარტიისა, რომელნიც მთავრობაში და სეიმში შედიან.

ჩვენ „ორიზონის“ სიტყვებს არ ამოვიწერდით, მაგრამ დარწმუნებული ვართ ჩვენ რომ ეს სიტყვები გვეთქვა ან დაგვეწერა მთავრობის პარტია,—ჩვენებური სოციალ-დემოკრატები თავისებურად დაიწყებდენ გესლის ნთხევას და „დემოკრატიას“ ჩვენს წინაამდეგ აამხედრებდენ.

მაგრამ ისინი ხომ სტუმართ მოყვარენი არიან და მათი აზრით ისეთ სტუმრებს, როგორიც დაშნაკელები არიან ყველაფერი ეპატიებათ.

ომი.

ამიერ-კავკასიის ფრონტი.

ქ. გუმრში ოსმალოების ჯარები უკვე შედიან. ოსმალეებმა მოთხოვნილება წარადგინეს, რომ მათ ხელში დაუყონებლივ გადავიდეს გუმრის სიმაგრის ყველა იარაღები და რკინის გზა-მატარებლებით.

ჩვენი ნაწილები ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთით უკან იხევენ.

საქართველოს ფრონტი.

მაისის 13 ახალქალაქის ჩრდილოეთ-დასავლეთით მუსულმანები თავს დაესხნენ შეიარაღებულ სოფლელებს სოფ. სარო[illegible] და ხიზაბავრაში. სალამოთი მუსულმანები ამ სოფლებიდან განდევნილ იქმნენ. მათ დაეჭრათ 30 კაცი.

სხვა მიმართულებებით სიწყნარეა და დროებითი ზავის პირობები არ დარღვეულა.

უკანასკნელი ცნობები.

— რუსეთის სახალხო კომისართა საბჭო თხოულობს რომ მათი წარმომადგენელი დაშვებულ იქნეს ბათომში საზავო მოლაპარაკებაზე. წინააღმდეგ შემთხვევაში ისინი ბათომის მოლაპარაკებას არ სცნობენ.

— ხმები იმის შესახებ, რომ ვითომც ბათომში სამშვიდობო მოლაპარაკება შეჰყვეტილ [illegible] მოლაპარაკებები [illegible] ამიერ-კავკასიის მთავრობამ მოიწონა, რომ სამშვიდობო მოლაპ[illegible] დასრულებამდის [illegible] ჩვენი სამხედრო მანქანაში [illegible] ტყვე[illegible]

— ქ. გუმბრი (ალექსანდროპოლი) ოსმალეთის ჯარმა აიღო.

— ოსმალეთის დელეგაცია ახალ ტერიტორიას თხოულობს.

— მთავრობის მიერ გაგზავნილმა რაზმმა ქ. სოხუმი აიღო. ბოლშევიკები დამარცხდენ.

— ბათომში გაიგზავნა დამატებითი ახალი დელეგაცია მრჩეველების უფლებებით.

— **ხონის რაიონში იარაღის ჩამორთმევა** უკვე დასრულდა.

საზავო მოლაპარაკება.

ბათომიდან ცნობები მოდის რომ ოსმალეთის სამშვიდობო დელეგაციას ახალი ჩვენი დელეგაციისათვის რკინის გზების გარდა ისინი ახალ ტერიტორიას მოითხოვენ: დაჟინებით მოითხოვენ რომ მათ ხელში გადავიდეს **ახალ ციხის, ახალ ქალაქის** მაზრები და სხვა.

ახალი დელეგაცია.

თბილისიდან ბათომს საზავო მოლაპარაკებაში მონაწილეობის მისაღებათ ამიერ-კავკასიის მთავრობამ გაგზავნა ახალი დელეგაცია მრჩევლები.

ეს დელეგაცია ბათომს გუშინ ჩავიდა. დელეგაციაში შედის: **ნოე ჟორდანია,** ერამიშვილი, არტურ-**ლეისტი,** ერაძე, **ჯაფაროვი,** უსუბეგოვი, **ხანხოისკი, ხასმამედოვი,** ეფენდი **ზადე, პაპაჯანოვი, ა. ზურაბოვი,** ბეგზადიანი, აქაქალიანი **გრუზინიანი** უჟახოვი, თაგიევი, **ტელიევი,** მესტიევი, კუპიევი, და შოტნიევი.

თბილისიდან მათ თან გაჰყვა ფოტოგრაფი იგომელოვი.

რუსეთის აზრი ამიერ-კავკასიაზე.

რუსეთის საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარ ჩიჩერინმა ბერლინში შემდეგი დეპეშა გაგზავნა.

„რუსეთის სრულ უფლებიან წარმომადგენელს იოფეს. დღეს ჩვენ გაუგზავნეთ გრაფ მირბახს ქვემორე მოყვანილი ნოტა: „გერმანიის ელჩის გრაფ მირბახის გუშინდელ წინადადების საპასუხოთ, რომ გერმანიის მთავრობა კისრულობდა მიედო თავის თავზე გადაეცა ეგრეთ წოდებულ კავკასიის მთავრობისთვის ჩვენი მოთხოვნების და სურვილების წერილობითი წინადადებები, სახალხო კომისარიატი აღნიშნავს, რომ [illegible] აზრით [illegible], ერთი მხრით გერმანიის და ოსმანის მთავრობის და მეორე მხრით ეგრეთ წოდებული ამიერ-კავკასიის მთავრობის შორის ბათომის საზავო მოლაპარაკებაში მონაწილეობა მიიღოს რუსეთის მთავრობის წარმომადგენელმა. სახალხო კომისარიატი თავის მოვალეობათ სთვლის აღნიშნოს, რომ ამიერ-კავკასიის მრავალ ადგილას სრულიად უარყოფენ ეგრეთ წოდებულ ამიერ-კავკასიის მთავრობის ძალა-უფლებას, მის წინააღმდეგ პროტესტს აცხადებენ ფართე ხალხის მასსა, თფილისის და ქუთაისის გუბერნიებში მცხოვრებთ პროტესტები გამოაქვთ რუსეთიდან გამოყოფის წინააღმდეგ; სოხუმში, ფოთში, ქუთაისში, გორში, თფილისში, დუშეთში და საქართველოს სხვა დაბა-ქალაქებში მრავალრიცხოვან მიტინგებზე გამოაქვთ რეზოლუცია, რომლითაც სეიმე უზურპატორობას აბრალებენ და დაჟინებით მოითხოვენ რეფერენდუმს. რეზოლუციაში ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ სეიმის წევრებს ირჩევდენ სრულიად რუსეთის დამფუძნებელ კრებაში, რევოლუციის მონაპოვარის განსამტკიცებლათ, რომ მათ არავითარი უფლება და რწმუნება არ ჰქონდათ რუსეთიდან გამოყოფის საკითხის გადასაწყვეტათ. სომხური ქალაქები და სოფლები კიდევ უფრო დაჟინებით მოითხოვენ რეფერენდუმს და სეიმისგან მათი დელეგატების გასვლას. ქართველების და სომხების ბევრი დელეგატი გავიდა სეიმიდან. ბაქომ უზურპატორებათ გამოაცხადა სეიმის წევრები. ასეთივე აზრი გამოსთქვეს ლენქორანმა, ალიათმა, დერბენტმა, პეტროვსკმა, აჯიქაბულმა, ქიურდამირმა და საზოგადოთ მთელმა აღმოსავლეთ ამიერ კავკასიამ განჯამდე და დაჟინებით მოითხოვენ რუსეთის მთავრობის წარმომადგენელმა მიიღოს მონაწილეობა ბათომის საზავო მოლაპარაკებაში. სახალხო კომისარიატი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ მათ აზრათ არა აქვს რუსეთის მთავრობამ სცნოს ეგრეთ წოდებული ამიერ-კავკასიის მთავრობა. ამასთანავე აღნიშნავს, რომ რუსეთის მთავრობის წარმომადგენლის დაუსწრებლათ ის არ სცნობს არავითარ ხელშეკრულებას“.

საგარეო საქმ. სახ. კომ. **ჩიჩერინი.**

სუ[illegible]თვთდი.

(გაგრძელება იხ. [illegible] ქვეყ. №[illegible])

3

უტეხ და ულ[illegible] ტყეებში
მრავლათ დამ[illegible]იან მხეცები
სინათლეს [illegible] უფროხ[illegible]ები.
გულით [illegible]მა, თვალით
ქარი[illegible] ნებს საზარ[illegible]ებელი,
ლამ[illegible] სინათლის [illegible] ყინვა
თ[illegible] მოაქვს სუსხ[illegible]ობელი.
[illegible]ქნობ—დ[illegible], მზე ცხრება,
[illegible]ვარე იბინ[illegible]ლარ კრთებიან,
[illegible]ვარსკვლავ[illegible]ენა ქვესკნელით
ცით მეხ[illegible] ეკვეთებიან.
მხამ[illegible]ით იოწყვის ქვეყანა,
ჩამ[illegible]ენ ვარდნი, იანი,
[illegible]ემ ვერ ქნა, რაც შიგნით
[illegible]ს თავს უყვეს ზიანი!..
[illegible]მუსნა თავი იიშვა,
[illegible]რავლდა ენაპარტალი,—
[illegible]ცემა ღვთის სახე დაკარგა
[illegible] ყორნებრ დაიყრანტალა!..
[illegible]ეყანა წახდა, არ ინდობს
[illegible]ა შვილს, შვილი და-ძმასა,
[illegible]ნათ გაუხდენ წუთიერს,
[illegible]მევდენ გუნდრუკ-ბაზმასა!..
[illegible]შვილთაშვილო უარყვეს,
[illegible]ის დაანარცხეს იდეა.
[illegible] ოთოთაანთ ქორობა
[illegible]ი ზღუდე და კიდეა!..
[illegible]მხო წმიდა ტაძარი!..
[illegible]ცა ვაჟკაცთ ქველობა!..
[illegible]თ იპყრეს ხალხის სვე ბედის
[illegible]კუღმართო ხელობა!..
[illegible] სახრობელა მოქმედებს,
[illegible] ვსჭვრეტთ სისხლთა დენასა,
[illegible]ო „ვაჟკაცნი“ ბოროტათ
[illegible]სივებენ ენასა!..
[illegible] არის ნავთსაყუდელი,
[illegible]ფარი იმედოვანი?
მას მუსრავს უკუღმართობა,
ხრიოკი მაღალ კლდოვანი!..
ვაი ნამუსსა წამხდარსა
და ვაი ვაჟკაცობასა!..
ვაჟისა ფარ-ხმალს შერცხვენილს
და იმის დიაცობასა!..
ვაი დედების დედობას!
ვაი მათ ქალთა-ქალობას!
მათი აღზრდილნი ჭყივიან
საბელზებელო გალობას!..
აქ ჰქნება სული, ელევა
მის ძალა აღმაფრენისა...
მსხვერპლია, მსხვერპლი საბრალო
ნადირთა კბილთა ღრჭენისა!..
და რაღა დაგრჩა აწ, სულო,
რა გვარი სანახავები?
ჰოტი დაძახის გულმხარათ,
თავს დაგვჩხავიან ყვავები!..

4

დიაღ, დაეცა ოჯახის ბურჯი
და ჩაიფერფლა, გაცივდა კერა:
მოჰირნახულე ერის ღედებსა
ქართველთა შორის ვეღარ ვსჭვრეტთ ვერა!..
საყოველთაო უკუღმართობა
საპირბოროტოთ გამხდარა სენათ,
აღარ მალავენ, არც ეკრძალებათ
იგი საქვეყნოთ გამოსაფენათ!..
აბა სადღაა ქართველი დედა,
მწვრთნელი საქვეყნო—საწადმართოზე?
თუ ვინმე შვილსა რასე ჩასძახებს,
მხოლოთ და მარტო საპირადოზე!..
სხვა ყველაფერში ენამრავალნი
საქვეყნოზე კი სიტყვა ძვირობენ!—
აბა ქუჩებში მათი აღზრდილნი
ტანჯულ მოძმეზე რომ ნადირობენ,
ფეხით, სთელავენ წმიდათა—წმიდას,
ურცხვათ, უმსგავსოთ შეეხებიან
და თავის თავსა, თუ რას სჩადიან,
ერთხელაც—კი არ დაჰკითხებიან;
თვალთ-ბილტ გადაკრულ-ანგარ მოყვარე
აწმყოს და მყობადს არ უყურებენ
და თვისივ ხელით სამშობლო მხარეს
ურცხვათ საზიზღრათ ანადგურებენ,—
სად არის ამ დროს დედა ამღზრდელი,
რად სდუმს, არა სძრავს მშობლიურ ენას
და აღზრდილს, ქვეყნის გამაოხრებელს,
არ დაუდუმებს ბოროტ მარჯვენას?!..
სად არის ამ დროს გული მშობლისა,
გრძნობა ნარნარი, ამაღლებული
და ზენაარი გავლენა შვილზე,
ძუძუსთან ერთად ჩაწოვებული,
რომ იგი გრძნობა და სიყვარული
აღზრდილის გულს არ უთინათინებს
და მის მარჯვენას, ხმალ-მოღერებულს,
თვითონ ქარქაშში არ მოაკვდინებს?!.
აფსუს დედებო! თვით ცხოვრებისგან
დაგკისრებიათ დიადი ვალი,
მაგრამ დროთ—ბრუნვა უკუღმართობას
დუჩნევია თქვენზედაც კვალი!...
აფსუს!.. მაგრამ ჩუ!—აქა იქ ისმის
სხვა გვარათ ძგერა მათის გულისა!
თითქო ჰკაჰკებს სადღაც მერცხალი,
წინამორბედი გაზაფხულისა...

6

კვდება სული და ელევა
ზეაღმტაცი იგი ძალა:
მომავალმა აწინდელს.
ვეღარ უთხრას „ბარაქალა“!..
საზოგადო მაჯის ცემა
და ხალხისი მოქმედების
თითქო შედგა, და ერის წყლულს.
რა მალამო დაედების?..
ქვეყნის ჭირი და ვაჟ-ამი
აღარ უჩანთ თავის ჭირათ,
კერძოობას ამჩევენ
სამოღვაწო სარჩულ-პირათ!..
არ დასდევენ, რომ მოყვასსა
ცილი სწამონ და იფლიდონ,
ოღონდაც კი ქვეყნის თვალში
თავის თავი განადიდონ!..
თუ როგორმე კი ეღირსონ
წუთ ჟამიერ ქება-ქებას,
არ დასდევენ, არვინ ფიქრობს,
რა ფასი აქვს ამ დიდებას!..
თავის თავის განდიდების
მოსურნეა თითქმის ყველა,
სათითაოდ, ყველა ერთად
მოკინკლავე, ჩხირ-კედელა!..
თითქმის ყველამ შეურაცყო
ეროვნული ქვა-კუთხედი
და ქვეყანას ეფინება
უაზრობა ნათავხედი!..
საზოგადო საქმისადმი
გაყინულა გულის ძგერა
და ამგვარი წინამძღვრობით
ვით გაღვივდეს ერის კერა?!
ვაგლახ, ერო! რად მოგეწყო
შენ ეგეთი საწყაული?
და შენდამი რისთვის გაქრა
ტრფობა, სულის სამკაული?!..
ნუთუ ეგრე ორპირია,
უმადური კაცთა ტომი,
რომ დრო-ჟამთა ვითარებით
სხვის კალთაში შენავრდომი
თვითონ შენმა არ დაგინდო,
აიყარა შენზე გული,
შეურაცყო, დაგაკნინა
უმისოდაც წამებული?!
ზოგიერთი გაგებუტა...
და რომ ესეც არ იკმარა,
ეჭვი შენის არსებობის
საქვეყნოთაც აღიარა!..
ნუ თუ შენი არსებობა
სიზმრათ იყო დანაბადი?
„ჰო“ თუ „არა“-ვინ დაგისვა.
ეს საკითხი ცვალებადი?!
„ცხოვრებამო!“ ხმა გამოსცა
ტანჯულ ქვეყნის არე-მარემ
და ობოლ სულს მოუდრეკელა
სამშობლოის ვარსკვლავ მთვარემ!..

29

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩემი სამშობლო.

(ესკიზი)

შენ... გამოთაყვანებულო, გრძნობა-გონება დაჩლუნგებულო, გადაგვარებულო და გადარჯულებულო ნაცარ-ქექიავ, დღემდე რო მთელ ქვეყანას ეპოტინებოდი და დღეს კი დანგრეულ და გაჟურანებულ რუსეთს გადაფათურებიხარ, შენ მეკითხები:

— რა არისო სამშობლო, ან სად არის იგი?

გიპასუხებ ამაყად, წარბ შეუხრელად!

— სამშობლო ჩემი არის: აი ეს ფირუზა ცა კიდით კიდემდე რო გადაჰკვრია საქართველოს მიწა-წყალს, სადაც შობილან, აღზრდილან და დახოცილან ჩვენი ძველები, ჩვენი მამა-პაპანი!

სამშობლო ჩემი არის აი ეს ზურმუხტოვანი ტყეები, ეს ხავერდოვანი ველები, ეს ბუმბერაზი მთები ღვთაების ჰალარასავით რო გადაჰპენტიათ თოვლით დაფენილი მწვერვალები, ეს ჩანჩქერ-მდინარენი, განუწყვეტელის რაკრაკით რო მოუბნობენ დაუსრულებელ ამბებს ჩვენს წარსულზე, ჩვენთა გმირთა თავდადებაზე, ჩვენ მწიგნობართა ოცნება—მამულიშვილობაზე;

ნუ გაგიკვირდებათ!

სამშობლოის წყალმაც კი იცის ლაპარაკი!

სამშობლო ჩემი არის ის კუთხე მსოფლიოსი, საქართველო რო ჰქვია—სადაც პირველად აუხელია თვალი ქართველ კაცს და რომლის კიდეებამდეც მიუღწევია ენას, სიმღერას, ლოცვას, მოთქმასა და გოდებას მოჰირნახულე ქართველისას!...

სამშობლო ჩემი არის ძველ თუ ახალმამულიშვილების ოფლითა და სისხლით მორწყული ის ნაწყვეტი, ნაწილი, ნაკვეთი სამყაროისა, ზურგი რო მიუბჯენია კავკასიონის ქედისათვის, ცალი ხელი დაუდევს შავს ზღვაზე, მეორე იდაყვით კი დაყრდნობია საინგილოს კვერნაკს. აქ ჩაისახა პირველი სიყვარული ქართველი კაცისა თავისუფლებისადმი, აქ აინთო პირველი სურვილი ქართველი კაცისა ნელარებისაკენ მისწრაფებისა, აქ ჩაინასკვა პირველი გულისთქმა გაადამიანებისა, აქ გადმოვარდა პირველი ცრემლი აღტაცებისა და განცვიფრებისა, დიადი ბუნების შემოქმედებით გამოწვეული.

მართალია, მე დავიბადე ერთ პაწია სოფელში, მთელი სამშობლოის ... ერთ უმნიშვნელო ნაკეცი რომ არის, მაგრამ მე გამზარდა საქართველოს ჰაერმა, მტარა საქართველოს მიწამ, დამაპურა საქართველოს ბუნებამ!.. დედის რძემ, დედის ნანამ ისე ჩამაწნა, ისე ჩამაგრიხა საქართველოის მეობას, როგორც ჩაეწნება ხოლმე აზრი და ფიქრი ტვინს, როგორც ჩაეგრიხება ხოლმე სევდა, თუ სიყვარული—გულს!...

წაართვით კაცს ტვინი და გული—იგი გამხეცდება!

წაართვით კაცს სამშობლო და იგი განადირდება, ... მხოლოდ და მარტო სამშობლო აკავშირებს ადამიანს მსოფლიოსთან!

— რას იღრიჯები, საკოდავო, არა გჯერა?..

დაუკვირდი შენსავე ნაცარქექიაობას და თუ კი შეგრჩენია ნატამალი მაინც ადამიანობისა, უნდა დამეთანხმო, რომ სამშობლოის მქონებელი მხოლოდ მაწანწალაა, მხოლოდ მატყუარაა?

ია ეკალაძე.

მთავრობის მოქმედება.

დახმარება ბანკებს.

ფინანსთა მინისტრის თანაშემწემ მთავრობას მოხსენება წარუდგინა, რომ კერძო ბანკებს, კრიტიკული მდგომარეობის ვამო აღმოჩენილ იქნესთ მთავრობისაგან ...

შუამდგომლობა.

კავკასიის საოლქო სამხედრო სანიტარულმა საბჭომ შუამდგომლობა აღძრა ამიერ-კავკასიის სამხედრო მინისტრის წინაშე, რომ გადადებულ იქნას 165, 000 მანეთი ავადმყოფი ჯარისკაცებისათვის საექიმოდ სამკურნალო წყლებზე.

მიმწოდებელი კომიტეტი.

მიმწოდებელი კომიტეტის ორგანიზაციის მოსაწყობად დადგენილ იქმნა შესდგეს კომისია შემდეგი მინისტრებისაგან: შინაგან საქმეთა, სურსათის, გზათა მიმოსვლის, შრომისა და სამხედრო მინისტრისაგან. კომისიაში მიწვეულ იქნება მიმწოდებელი კომიტეტის თავმჯდომარეც.

საქართველოს სამხედრო გზის დაცვა.

მთავრობამ დაამტკიცა შინაგან საქმეთა მინისტრის კანონ პროექტი, რომ საქართველოს სამხედრო გზის დასაცავათ შედგენილ იქმნეს განსაკუთრებული დარაჯთა რაზმი.

ყოფილი მთავარ სარდლის ბრძანება.

ამიერ-კავკასიამ ჩემი თხოვნის თანახმად, განმათავისუფლა ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკის ჯარის სარდლობიდან და 15 მაისიდან ამიერ-კავკასიის ჯარის სამხედრო მინისტრის თანაშემწე გენ.-მაიორი კვინიტაძე მეთაურობს. ყოფილი კავკასიის ფრონტის რუსულ ნაწილების და სამართველოების ლიკვიდაციამდე მე ვიტოვებ უფლებებს მთავარ სარდლისა და მოუწოდებ ხსენებულ ნაწილებს, შტაბებს და სამართველოებს მომმართონ ლიკვიდაციასთან დაკავშირებულ საკითხების შესახებ.

ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკის ჯარის მთავარსარდალი.

ლებედინსკი.

5

სამშობლო!.. ვინ უწყს მის ხსენებაზე
რამდენი გული აძგერებულა?...
რა შინაარსი, რა მისწრაფება
შიგ ჩაქსოვილა, ჩაკერებულა?...
ვინ უწყს, მის წმიდა საკურთხეველზე
რამდენი იწვის ლამპარ—ზვარაკათ,
ანდერძ-დაკრული სამომავლისოთ
და მოსათხრობელ იგავ-არაკათ!..
ვინ უწყს, რამდენხა იმის ვარამზე,
მწუხრათ თვალთ ცრემლნი ელვენთებიან,
ან რაოდენნი მოსეულ მტერზე
ლომებრ ვაჟკაცნი აენთებიან!..
ვინ უწყს, რამდენი გადახვეწილა
უცხო მხარეში, თავის ნებაზე,
და რაოდენი ძალა უგრძვნიათ
იმის ხსენება-მოგონებაზე,
როცა ფიქრებით გარემოცულნი
ხან ფიქრდებოდენ, ხან ევზნებოდენ,
რომ აღჭურვილნი ცოდნისა ლამპრით
სამშობლო მხარეს დაბრუნებოდენ!..
ვინ უწყს, რამდენი თვისსა ქვეყანას
მტლედ დასდებია, მისთვის ვნებულა
და, აუღია რა ჯვარი მძიმე,
მრავალ-გზის პირქვე დაკვეთებულა!..
მაგრამ მგზნებარე ტკბილი იმედით
არსად შემდგარა, არ შედრეკილა,
რომ მით ერთ ნაწილს კაცობრიობის
გასთენებოდა ბრწყინვალე დილა!..
ვიშ, ასპარეზი სავაშა-ვაშო!
ვიშ, სიყვარული და ძალთა-ძალი!
სამარადისო ქებათა-ქება
და ალმაშფრენი რამ იდეალი!
ჩამომავლობის სასიქადულო
და მატიანის შემამკობელი!..
ამაყობს ერი მით ბედნიერი,
კურთხეულია მისი მშობელი!...
(შემდეგი იქნება)

დ. თომაშვილი.

ახალი ამბავი.

ქუთაისი.

— ბათომის ციხის მოსამსახურეთა ... თავისი ტუსაღებით გადაიყვანეს ქუთ. საგუბერნიო ციხის უფროსის განკარგულებაში.

— გუბერნიის კომისარს ამიერ-კავკასიის ციხეების ინსპექტორმა სთხოვა, რომ ქუთაისის ციხის უფროსი იაშვილი გადაყვანილ იქმნეს თბილისში გუბერნიის ციხის უფროსათ, მაგრამ კომისარმა უარი შეუთვალა.

— **შეწირულება გურიის თავდაცვის დამხმარე კომიტეტს.** დღიდან დაარსებისა გურიის თავდაცვის დამხმარე კომიტეტისათვის შეუწირავთ: იმერეთის საერობო საბჭოს 2000 მანეთი, ამიერ-კავკასიის კავშირთა კავშირს 500 მანეთი, ... ლალიძეს 300 მანეთი და ქუთაისის ვაჭარ მრეწველთა საბჭოს 10,000 მანეთი. კომიტეტის გამგეობა, შემომწირველთა მადლობას უძღვნის.

— **„კოოპერაციის“ კრება.** დღეს ქალაქის თეატრში მოხდება მომხმარებელი ამხანაგობის „კოოპერაციის“ წლიური კრება.

— **ოზურგეთის რაიონში.** მიუხედავად ამინდობის საშინელებისა გურულებს განუწყვეტიათ ყანები დასთესონ, მაგრამ სათესლე სიმინდი მათ არ მოეპოვებათ. სათესლე სიმინდის გაგზავნის საქმე უნდა მოაწყოს საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტმა.

— **მადლობის გამოცხადება.** სამხედრო მინისტრი გიორგაძე ქუთაისის გუბერნიის კომისარს ატყობინებს რომ გამოუცხადოს გულწრფელი მადლობა ქუთაისის მილიციის უფროსს იმ გმირობისათვის რომელიც გამოიჩინა ყაჩაღ მღვდელაძის მოკვლის დროს. სამხედრო მინისტრი წინადადებას იძლევა აგრეთვე რომ სულაქველიძე დასაჯილდოვებლათ წარუდგინონ მი...

— **სეირნობის გადადება.** ქალაქის გამგეობამ წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას ქალაქის ბაღში დღეისათვის დანიშნული სეირნობის მოწყობის ნება არ დართო. ეს საკითხი ქალაქის საბჭოში მომავალ სხდომაზე გაირჩევა.

— **ნაციონალიზაცია დაწესებულებებში.** 16 მაისს ქუთაისში მოხდა სახელმწიფო და კერძო დაწესებულებების მოხელეთა კავშირის კრება, რომელზედაც გამოიტანეს შემდეგი დადგენილება: მიენდოს გამგეობას რომ იზრუნონ რათა სასწრაფოთ იქმნეს ცხოვრებაში გატარებული დაწესებულებების ნაციონალიზაცია.

— რედაქციამ მიიღო ჟურნალ „კოოპერაციის“ მიერ გამოცემული დ. ი. გაბილაიას მიერ თარგმანი შარლ ჟიდის „პოლიტიკური ეკონომიის საფუძვლები.“ წიგნი შეიცავს 56 გვერდს. სუფთად არის გამოცემული და ღირს 2 მან. და 10 შ.

სოხუმის აღება და ბოლშევიკების დამარცხება.

გუბერნიის კომისარმა გუშინ სოხუმიდან პირდაპირი მავთულით ცნობა მიიღო, რომ მთავრობის მიერ გაგზავნილ რაზმს ბოლშევიკები სასტიკათ დაუმარცხებიათ. რაზმმა სოხუმი უკვე აიღო და წესიერების აღდგენას შეუდგა. შებრძოლების დროს ჩვენ ხელთ ვიგდეთ 200-ზე მეტი ტყვე ბოლშევიკი, თოფები, ზარბაზნები და ტყვიის მფრქვეველები. რაზმი დღიდან გამგზავრებისა გმირულად იომობდა და თავის მიზანსაც მიაღწია. განსაკუთრებული გმირობა გამოიჩინა კაპ. დუნდუას რაზმმა.

ხონი.

(დეპეშა გუბერნიის კომისარს)

ხონის რაიონში იარაღის აყრის საქმე კარგად ჩატარდა, რასაც არავითარი გამოსვლა არ გამოუწვევია. ქალაქში წესიერებას ჩვენი რაზმი იცავს. მცხოვრებთა სულიერი განწყობილება საუცხოვოა. დღეს ქალაქში მოვაწყობთ დემონსტრაციას. მფრინავი რაზმის უფროსი

შტ.-კაპიტანი ლლონტი.

მღვდლაძის წერილები.

ამ დღეებში ქუთაისში მოკლულ ცნობილ ყაჩაღს მღვდელაძეს აღმოაჩნდა საბუთები და სხვადასხვა პირებზე მინაწერი წერილები. მოგვყავს ორი საყურადღებო წერილი:

ქუთაისის ვაჭართა ბიუროს თავმჯდომარეს!

გვ... ... რომ ქუთაისში ჩამოვედი ჩემი ჯგუფით შეიარაღებული. მეტეხის ციხიდან გამოქცეული, გამოჩენილი და ყველგან ქებული ტერორისტი და ფულის მოყვარული ლუკა მღვდელაძე.

გთხოვთ გადასცეთ თქვენს საბჭოს, რომ ჩვეულებისამებრ ფულები მოამზადოს, მხოლოდ ვალოდია სულაქველიძის ჩვენ არ გვეშინია. თუ კიდევ დაგვიჭერს, კიდევ ციხიდან გამოვალ, იქონიეთ სახეში.

ანარქისტთა ჯგუფის თავმჯდომარე ლუკა მღვდელაძე 15 აპრ.

P. S. ჩემი წერილი უკვე გაქვს მიღებული აქიდან. ახლა ქუთაისში გახლავარ.

ლ. მ.

II **წერილი.**

არონ!

შენ და შენი ოჯახი მიწა-შესაჭმელი ხართ, როგორც უსამართლობის ბურჯი—რა დაგიშავეთ, ჩვენ ნამდვილი იდეური ადამიანი ვართ, შენ უსამართლობის ბურჯო? მიპირებ ლალატსა და მტრობას, აბა ნუ შეასრულებ შენს სიტყვას. ვნახოთ, ან შენ და ან ჩვენ. მალე, მალე გაიგებთ. წინ ნუ იხედებით, უკანაც მოიხედეთ.

ეს წერილი უკანვე დამიბრუნე, რომ ჩემსავე ხელში მოვიდეს. არ მოტყუვდე, ან თვალმა, ან ტვინმა ან ფულმა არ მოგატყუილოს. გწერთ **ლუკა.**

საქართველოს ეროვნულ საბჭო.

მაისის 14 სხდომა.

თავმჯდომარეობს **გ. ლასხიშვილი.**

კრება იხსნება საღამოს 8 ს. და 15 წ.

თავმჯდომარე. ეროვნულ საბჭოს კრებას ვაცხადებ გახსნილად.

წარსულ კრებაზე ჩვენ მოვისმინეთ ფრაქციათა განცხადება ამიერ-კავსასიის საკითხის შესახებ.

დღევანდელ საკითხის შესახებ უნდა განვაგრძოთ კამათი.

ჩაწერილი მყავს ორი ორატორი. (სიტყვას თხოულობენ კონ. აფხაზი და შალ. მესხიშვილი).

სიტყვა ეკუთვნის ოსიკო ბარათაშვილს. (ბირათაშვილი დარბაზში არ სჩანს).

სიტყვა ეკუთვნის რევაზ გაბაშვილს.

რევაზ გაბაშვილი. (ეროვ. დემოკ.). წარსულ კრებაზე მოისმინეთ რამდენიმე პროექტი ამიერ-კავკასიის კონსტიტუციისა, მაგრამ დიდ შეხლა-შემოხლის შემდეგ ვერავითარი დასკვნა ვერ გამოვიტანეთ.

საზოგადოდ საქართველოს ეროვნულ საბჭოს ბჭობას თუ გარდაწყვეტილებას გავლენა არა აქვს, იქ სადაც სწყდება ხოლმე აქ დასმული საკითხები. ამიტომ ჩვენს ეროვნულ საბჭოში მხოლოდ დილეგისა და სადამოების გამართვას უნდებით.

ამასთან ჩვენ ერთსა და იმავე საკითხზე რამდენჯერმე ვლაპარაკობთ და დასკვნა კი სულ სხვანაირი გამოდის.

გუშინ ჩვენ მთავრობის წარმომადგენელმა სერგი ჯაფარიძემ წარმოგვიდგინა პროექტი, რომელსაც დაარქვა ფედერატიული კონსტიტუცია.

მან ცენტრალი ორგანო ისეთ კომპეტენციით აღჭურვა, რომ მის გარეშე ეროვნულ საბჭოებს აღარ დარჩათ რა, გარდა კულტურულ მოქმედებისა. მათ დარჩენიათ ან გეოგრაფიულ საზოგადოების ან და განქორწინების ბიუროს ფუნქციათა ასრულება. ბატონმა სერგი ჯაფარიძემ ისეთი ანბანური მაგალითები

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ოთხშაბათს, 22 მაისს, დილის 10 საათზე „ჩვენი ქვეყნის“ რედაქციაში დანიშნულია ეროვნულ-დემოკრატ. პარტიის თანამგრძნობ ახალგაზდობის (სტუდენტ-მოწაფეების განურჩევლად სქესისა)

საერთო კრება.

მოხსენებას წაიკითხავს ალ. თორაძე; განხილული იქნება აგრეთვე საორგანიზაციო საკითხები. ვსთხოვთ ყველა. ქალაქში მყოფ თანამოაზრეებს აუცილებლად დაესწრონ.

მოიყვანა თავის აზრის დასამტკიცებლად, რომელთა მოყვანა შეიძლებოდა მხოლოდ საანბანო შკოლაში და არა პოლიტიკურ ორგანოში. მაგრამ ესეც დამახასიათებელია ეროვნული საბჭოსთვის.

ჯავარიძემ განაცხადა, ქართველ ერს არ შეუძლიან ცალკე არსებობა, რადგან იგი პატარა არისო. ვისაც სახელმწიფოზე წარმოდგენა აქვს იმან ისიც, რომ პატარა ერებსაც აქვთ სახელმწიფო. და ამ პატარა სახელმწიფოსაც უწევენ ანგარიშს, მოიგონეთ ლუქსემბურგის სახელმწიფო. მაშინ, როდესაც გერმანელთმა მოიწადინა მის ტერიტორიაზე გადავლა მას დედოფალი ავტომობილით შეეგება და პროტესტი განუცხადა. და ეს მთელი პატარა ლუქსენბურგის პროტესტი იყო. წარმოიდგინეთ მის პროტესტს მაინც თავისი მნიშვნელობა ჰქონდა.

ეს შეიძლება ჯაფარიძემ და მის ამხანაგებმა კურიოზად მიიჩნიონ, მაგრამ მთავრობის კაცს ასეთ შემთხვევაში იმის თქმა მაინც აღარ შეშვენის, რომ თუ საქართველო დამოუკიდებელი ინქება იგი უნავთოდ დარჩებაო. წინად ამბობდნენ რომ მდგომარეობა ისეთია, რომ შესაძლოა კონსტიტუცია წყალზე დაწერილი დარჩესო. ჯაფარიძეს კონსტიტუცია კი ნავთზე დაწერილია. განა შეიძლება სხვა დაწინაურებულ სახელმწიფოში ნახოთ ისეთი მთავრობის კაცი, რომელიც კონსტიტუციის დაწერის დროს იტყვის, რომ რაკი ჩვენს სახელმწიფოს ნავთი არა აქვს მას დამოუკიდებლად არსებობა არ შეუძლიანო.

ბ. სერგი ჯაფარიძემ განაცხადა აგრეთვე, რომ საქართველოს დამოუკიდებლად არსებობა არ შეუძლიან, რადგან მას ოქრო არა აქვს და ფულს ვერ გამოსცემსო.

მე შევეკითხები ბ. ჯაფარიძეს, რა ოქროს ზოდები ჰქონდა კომისარიატს, რომ ფული გამოსცა. დღეს მის ქაღალდის ფულსაც კი, რომელიც დასველებით მაშინვე ფერს ჰკარგავს, აქვს გასავალი, ეს იმას მოწმობს, რომ სახელმწიფოს მიერ გამოშვებული ქაღალდის ფული უზრუნველყოფილია არა მარტო მის ოქროთი არამედ სახელმწიფოს ქონებით.

მე ზრდიმს ვიხდი რომ თქვენთან ასეთ საანბანო ჭეშმარიტების შესახებ მიხდება საუბარი. მაგრამ რაუყო, როდესაც მთავრობის წარმომადგენელს ასეთი საანბანო ჭეშმარიტება ვერ შეუთვისებია [illegible] ცხად მაგალითები მოჰყავს თავის აზრ[illegible] საყოფად.

მთავრობის წარმომადგენ[illegible]ა გარდა [illegible]რმოადგინეს აქ ილაპარაკ[illegible] სხვებმა[illegible] [illegible]წიფოს შექმნი- პროექტები, მაგრამ სა[illegible] არის მარტო სთვის რომ საკმარისი[illegible] ამით საბრძოლვე- პროექტის შედგენ[illegible] ლად გამოსვლა. [illegible]ი მთავრობის დიდი საზოგადოდ[illegible] რომ კეთილსურვილების [illegible] ის არ [illegible]ძლიან, მაგრამ მათ აკლიდაწერა კი [illegible]ფა განსახორციელებლად.

[illegible]მარე. ეს საგანს არ შეეხება. [illegible] საგანზე ილაპარაკოთ.

[illegible] გაბაშვილი. ესე იგი ჩემი პროექტი [illegible]ვადგინო?

თავმჯდომარე. თუ გაქვთ თქვენი პროექტი წარმოადგინეთ. ამაზე არავის საწინააღმდეგო არა ექნება რა. მთავრობის მოქმედებაზე კი ნუ ლაპარაკობთ, რადგან ეგ საგანს არ შეეხება.

რ. გაბაშვილი. წინა კრებაზე გარკვეულად განაცხადეს, რომ ცენტრს უნდა გადაეცეს ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხები, როგორიცაა მოწესრიგება საერთაშორისო განწყობილებისა, სამხედრო ძალების მოწყობა და საბაჟო და საფინანსო საქმეებიო. ასე რომ ეროვნულ საბჭოებს [illegible]ეტად უმნიშვნელო საკითხები და დარჩებათ.

ჩვენ წინააღმდეგნი ვართ, რომ ზემოდ მოყვანილი ფრიად მნიშვნელოვანი საკითხები გადაეცეს ისეთ ცენტრს, სადაც [illegible]ავს მოიყრიან ერთი მეორის მოწინააღმდეგე ელემენტები და რა თქმა უნდა ჩვენ წინააღმდეგნი ვიქნებით ისეთ პროექტისა, რომელიც სწორედ ასეთ ცენტრის შექმნას მოითხოვს.

თავმჯდომარე. მე ჯერ მსურს გაბაშვილის სიტყვის გამო პატარა შენიშვნის გაკეთება. გაბაშვილს ჰგონია, რომ ჩვენს მუშაობას, არავითარი მნიშვნელობა არ ექნება. ეს შემცდარი აზრია.

ჩვენს მუშაობას აქვს მნიშვნელობა, რადგან იმ კომისიაში, რომელმაც კონსტიტუცია უნდა გამოიმუშაოს, შევლენ ეროვნულ საბჭოს წარმომადგენლები.

მეორეც კიდევ, რომ ნაყოფიერი იყოს ჩვენი კამათი, რომ განმეორება არ იყოს, კარგი იქნებოდა თუ ორატორები უმთავრესად ორ მომენტს მიაქცევდნენ ყურადღებას. ეს არის: საკითხი, თუ რა კომპეტენციით იქნება აღჭურვილი ცენტრი და რანაირი ორგანიზაცია იქნება შტატებში.

პავლე საყვარელიძე. (ალ.) ორატორები საზოგადოდ ჩვენს მთავრობის სისუსტეზე ლაპარაკობენ. ეს საკითხს არ შეეხება. აქ მთავარი კითხვა ისაა თუ რა უნდა მივანდოთ კონსტიტუციას. ამისთვის საჭიროა ორატორების დროს განსაზღვრა. მე წინადადება შემომაქვს ორატორების დრო განისაზღვროს 10 წუთით.

გ. გვაზავა. (ერ. დემოკ) მე მსურს ჯერ თქვენი, როგორც თავმჯდომარის შეცდომა აღვნიშნო. თქვენ ბრძანეთ, რომ ორატორებმა უნდა ილაპარაკონ მხოლოდ ცენტრალურ ორგანოსა და მის კომპეტენციის შესახებ. აქ იყო წარმოდგენილი ისეთი პროექტიც, რომელიც [illegible] ასეთ ორგანოს შექმნას, მაშასადამე ორატორებს შეუძლიათ ილაპარაკონ ამ [illegible] წინააღმდეგაც. მეორე სა[illegible] იმდენად რთულია [illegible]ომ [illegible] შეუძლებელია ორა[illegible]რების [illegible] განსაზღვრა.

თავმ[illegible]მარე. ორატორების დროს განსაზღვრის შესახებ ორი ერთი ერთმანეთის მოწინააღმდეგე აზრი გამოითქვა. საკითხს კენჭს უყრი. ვინც მომხრეა, რომ ორატორების დრო განისაზღვროს 15 წუთით ხელი ასწიოს. (უმცირესობა სწევს ხელს)

ორატორების დრო განუსაზღვრელი რჩება. სიტყვა ეკუთვნის ბ. კ. აბხაზს.

(დასასრული იქნება)

მისაბაძი მაგალითი.

რვა ამ თვეს ჩემთან შემოვიდენ ადგილობრივი კერძო გიმნაზიის მოწაფე პატარა ქალები: თამარა გაბარაშვილი, თინა მახარაძე, ქსონია გრიგოლაშვილი და თამარა სანიკიძე, და მიამბეს რომ მათ კერძო ბინაზე გაუმართავთ წარმოდგენა, რომლისაგანაც წმინდა შემოსავალი დარჩენიათ ასი მანეთი. ამ ფულიდან 50 მან. შეუწირავთ ერთ ავათმყოფ უპატრონო ადამიანისათვის, ხუთი თუმანი, მთხოვეს მიმელო დაზარალებულ გურულთა სასარგებლოდ.

მოწაფეების ჩაცმულობაზე ეტყობოდათ, რომ მდიდრები არ იყვნენ. შესაძლებელია ეს ფული მათთვისაც დიდ საჭიროებას შეადგენდა, მაგრამ სჩანს მათში დიდია გრძნობა მოყვასისადმი სიყვარულისა.

შემომწირველთ განსაკუთრებულ მადლობას ვუცხადებ გურიის თავდაცვის დამხმარე კომიტეტის სახელით, და აგრეთვე იმ პაწია გურულ ქალვაჟთა სახელითაც, რომლებიც დღეს თავის მშობლებთან ერთად გადმოხვეწილნი უკიდურეს გაჭირვებას განიცდიან. გადმოხვეწილ ბავშვებს ციურ მანანასავით მოევლინება ეს დახმარება ქუთაისელი პაწია დებისაგან.

გურიის თავდაცვის დამხმარე კომიტეტის ხაზინადარი ევ. ჩხატარაიშვილი.

ამიერ-კავკასიის ცხოვრებიდან.

ყაზახის აღება

ჯავშნიანი მატარებლის უფროსი გოგუაძე დეპეშით შემდეგს იტყობინება: — ჩვენ დიდი გამარჯვებით ავიღეთ ქ. ყაზახი. მოწინააღმდეგები დამარცხდენ. ჩვენი მხრიდან მთელი ოპერაციის დროს მოკვდა 1 კაცი დაიჭრა 3. ყაზახის მაზრის მცხოვრებნი ალტაცებით შეგვხვდენ. გაიმართა მრავალრიცხოვანი მიტინგი, რომელზედაც ადგილობრივ ორატორებმა მადლობა გამოუცხადეს ამიერ კავკასიის მთავრობას ყურადღებისა და წესიერების დამყარებისათვის.

ლტოლვილების გადმოსაყვანათ.

ფოთიდან ლტოლვილთა გადმოსაყვანათ ტფილისიდან მატარებელი გაიგზავნა.

ა ნ ა რ ქ ი ა.

ნუხისა დაჭარეშის მაზრებში დარბეულია 16 სოფელი, დაზარალებულია 6768 კაცი.

ახალ ქალაქის რესპუბლიკა.

გორის მაზრაში სოფ. ახალქალაქში ბოლშევიკების მეთაურობით დამოუკიდებელი რესპუბლიკა გამოაცხადა. აირჩიეს ადგილობრივი მთავრობა, რომელნიც ამიერკავკასიის მთავრობას არ ცნობენ. წესიერების აღსადგენათ გაიგზავნა წითელ გვარდიელები და მფრინავი რაზმი.

[illegible]

[illegible]ათომში შესვლის ნებართვა მიეცათ ბალტიის მხარის მკვიდრ მცხოვრებთა წარმომადგენელს შლეიხერს და მთიულეთის წარმომადგენელს უეოხოვს.

ს ა ხ ა დ ი.

სოფ. ძიმითში (გორის მაზრა) სადაც ამ ჟამათ იმყოფება 5000 ლტოლვილი, შავი სახადი გაჩდა. არავითარი ზომები მიღებული არ არის.

ქალაქთა კავშირი.

ამიერ კავკასიის ქალაქთა კავშირის მთავარი გამგეობა ახლო მომავალში მოიწვევს თათბირს კავშირის ნორმალური წესდების შესადგენად.

ბ ა თ ო მ ი

როგორც ბათომიდან გვატყობინებენ წესიერებას იქ ჟანდარმთა და პოლიციელთა საშვალებით იცავენ. სულ მცირე დანაშაულისათვის მცხოვრებლებს 20-25 როზგს ურტყამენ.

ტყვე ოფიცერთა მდგომარეობა დღითიდღე უარესდება. ისინი იძულებული არიან ყოველგვარ მუშაობას ხელი მოჰკიდონ რომ შიმშილის საშინელებისაგან თავი დააღწიონ.

ტყვე ჯარის კაცთა მდგომარეობა კიდევ უფრო ცუდია. ისინი ჩამწყვდეული არიან ყაზარმებში და დრო გამოშვებით სამუშევრად გაჰყავთ. საქართველოს ეროვნული საბჭოს მეცადინეობით მათ დღეში აძლევენ მხოლოდ ნახევარ გირვანქა პურს.

ტყვე ჯარისკაცთა შორის აღმოჩნდენ ბოლშევიკებიც, რომლებმაც ქალაქის კომენდანტს გაუგზავნეს დელეგაცია და სთხოვდენ, რომ მათი მდგომარეობა გაეთანასწორებიათ ოფიცრების მდგომარეობასთან, ე. ი. ოფიცრებიც ყაზარმებში დაეპატიმრებიათ. კომენდანტმა ამის გამო ბრძანება გასცა, რომ თვითეულ დელეგატისათვის დაერტყათ 15 ჯოხი და ყაზარმებში დაებრუნებიათ.

ქართველებსა და რუსებს შორის განხეთქილებაა.

ქალაქის სისუფთავეს ოსმალები ყურადღებას არ აქცევენ.

სურსათ-სანოვაგე ოსმალებმა ბათომიდან ტრაპეზუნდს და სტამბოლს გაზიდეს. ქალაქში მანუფაქტურა სულ აღარ იშოვება.

ბათომის ნავთსადგურში ამ ჟამად იმყოფება ერთი გემი, რომელიც სამშვიდობო დელეგაციას ემსახურება.

უწინ ბათომიდან გასვლის ნებას აძლევდენ ბავშვებს, ქალებს, და მოხუცებს, მაგრამ ამ ჟამად ესეც სასტიკათ აკრძალულია.

სურსათის მხრით ბათომი კრიტიკულ მდგომარეობაშია. მცხოვრებთ აძლევენ ნახევარ-ნახევარ გირვანქა პურს. ყოველივე სურსათი დანიხრულია. მიუხედავათ სურსათის სიმცირისა ფასები გაცილებით უფრო ნაკლებია ვინემ მათ მოსვლამდის.

ოსმალეთის ფულის კურსმა აიწია, დებულობენ ნიკოლოზის, კერენსკის და ამიერ-კავკასიის ბონებსაც.

კორესპონდენცია.

ოკრიბა. შიმშილობა ოკრიბაში ფართე ხასიათს ღებულობს. სიმინდი, ურომლისოთ ადამიანის არსებობა შეუძლებელია ოკრიბაში აღარ მოიპოვება და საშინელი შიმშილი აქაურ მცხოვრებთ ხვთის რისხვათ ევლინება.

თუ როგორ მოგვარდება სურსათის საკითხი და ვინ იხსნის ხალხს შიმშილის საშინელებისაგან არავინ იცის.

ჩვენ იმედი გვქონდა და გვეგონა რომ ქუთაისის ვაჭარ მრეწველები მოახერხებდენ ჩრდილოეთ კავკასიიდან სიმინდის ჩამოტანას და შეღავათიან ფასებში ჩვენც გამოგვიგზავნიდენ, მაგრამ როგორც შევიტყვეთ, მათთვის მეძენილი სიმინდი გზაზე ჩამოურთმევიათ და ადგილობრივ ორგანიზაციებს მიუთვისებიათ. რამდენად სამართლიანია ეს მოვლენა, ჩვენი საქმე არ არის მაგრამ ის კი ცხადია რომ ოკრიბა [illegible] გამო წელს საშინელება მოელით.

ამ საშინელების ნიმუშების გამოაშკარავება უკვე დაეწყო:

ბევრი ოჯახი თითქმის შიმშილით კვდება. საყიდელ სიმინდს რომ ვერ შოულობენ აქა იქ უკვე ქურდობას მიჰყვეს ხელი. ღამ ღამობით ბეღლებიდან ისევ თავის მეზობლებს ჰპარავენ სიმინდს, რის გვარ მოქმედებას ჩვენს მხარეში ჯერ ადგილი არ ჰქონია.

სოფლის ყრილობები ასეთ პირებს ასამართლებენ და იყო შემთხვევა რომ რამდენისამე პირებს გუბერნიიდან გადასახლება გადაუწყვიტეს.

საჭიროა ოკრიბის მხარეს ყურადღება მიაქციოს ვისგანაც ჯერ არს და ამ საშინელების დროს მცხოვრებლები განსაცდელისაგან იხსნას.

ოკ—ლი.

რედაქტორ-გამომცემელი
დ. ბ. კვირკელია.

განცხადება

მოწყალების დების კურსების მომწყობი კომისია ამით აცხადებს რომ გამოცდები დაიწყება ორშაბათს 20 მაისს ახალი სტილით, გიმნაზიის დარბაზში.

მსმენელებს ვთხოვთ დროზე წარმოადგინონ საავადმყოფოების მოწმობები პრაქტიკის შესახებ. მოწმობები უნდა გადასცენ ექიმ ბ. ნ. ლორთქიფანიძეს.

ამ კვირაში ექიმი ვ. წერეთელი ხუთშაბათს პარასკევს და შაბათს წაიკითხავს გამოშვებულ ლექციებს საღამოს 7-9 საათამდე.

საგნების განაწილებლად დღეები ცალკე იქნება გამოცხადებული.

კომისია.

სტამბა „ძმობა“ პუშკინის ქუჩა, გოკიელის სახლი, ქუთაისში.